

'Cynophilia' en 'Winner'

Twee zielen in één kynologische borst

De Koninklijke Nederlandse Kennelclub 'Cynophilia' en de 'Winner'. Twee begrippen in de kynologie die iedereen misschien wel min of meer kan thuisbrengen en waarbij de 'Winner' op een grotere naamsbekendheid kan rekenen dan 'Cynophilia'. De ene een eerbiedwaardige vereniging van meer dan 120 jaar oud, de andere een jaarlijks terugkerend rashondenspektakel in de RAI. Wat hebben ze met elkaar te maken? Een korte kennismaking in vogelvlucht...

Wie is wie?

Eerst even een korte omschrijving in de categorie 'wie is wie?' Ook doorgewinterde kynologen moeten soms diep nadenken hoe het ook alweer zit tussen Kennelclub 'Cynophilia' en de Winner tentoonstelling, tussen 'Cynophilia' en de Raad van Beheer of tussen de Winner tentoonstelling en Raad van Beheer. Dat heeft alles te

maken met het feit dat de organisatie van de kynologie in Nederland afwijkt van de landen om ons heen. Of wijkt het buitenland van ons af en hebben wij de ideale organisatie? Het is gebruikelijk dat elk land een nationale kennel club heeft, waarbij de woorden 'kennel club' niet per se in hun naam hoeven voor te komen. Een kennel club is, aldus de encyclo-

H. Graaf van Bylandt.

• De eerste voorzitter van 'Cynophilia', H.A. Graaf van Bylandt (1860-1943).

• Het eerste bestuur van 'Cynophilia'.

pedie, een organisatie die op nationaal niveau de belangen van de (ras)hondensport vertegenwoordigt. Tot zover is dat een perfecte omschrijving. De tekst gaat verder: Kennel Clubs fungeren als koepelorganisatie voor rasverenigingen en andere kynologische clubs, waarbij de onderlinge verhoudingen per land verschillen. In Nederland is de organisatie een vereniging van verenigingen met door de leden gekozen bestuur en een Algemene Vergadering als beslissend orgaan.

Verwarring alom, want als Kennel Club 'Cynophilia' iets niet doet, dan is het wel als koepelorganisatie voor rasverenigingen fungeren. Dat is in Nederland de taak van de 'Raad van

Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland', een organisatie die de woorden 'kennel club' niet eens in haar naam voert.

Dus, voor eens en altijd, een overzichtje van de prehistorie van de Nederlandse kynologie:

- **Koninklijke Nederlandse Kennelclub 'Cynophilia'**: doelstelling is het bevorderen van de liefhebberij in, en de sport met rashonden, in de ruimste zin van het woord.
- **Nederlandsche Jagersvereniging 'Nimrod'**, opgericht in 1874 om de belangen te behartigen van jagers en jachthonden.
- **Winner tentoonstelling**: een jaarlijkse, internationale hondententoonstelling, tegenwoordig in de maand november en in Amsterdam. De organisatie van de show en de aan de Winner verbonden titels zijn in handen van 'Cynophilia'.

• Foto gemaakt ter herinnering aan de tentoonstelling van 'Cynophilia' in 1903.

De organisatie gebeurt volgens de voorschriften van het Kynologisch Reglement van de Raad van Beheer.

- **Raad van Beheer**: opgericht in 1902 als commissie; is nu een federatie van verenigingen op kynologisch gebied en de Raad is zelf ook een vereniging. Nederlandse rasverenigingen, regionale verenigingen en een aantal bijzondere verenigingen, zo ook 'Cynophilia', zijn lid van de Raad van Beheer en gebonden aan het Kynologisch Reglement van de Raad van Beheer.
- **Kynologen-Vereeniging 'Nederland'**: opgericht in 1896 en ter ziele gegaan in 1906.

Als onder 'sport met rashonden' ook het organiseren van tentoonstellingen wordt verstaan, dan is het begrijpelijk dat 'Cynophilia' de jaarlijkse Winner tentoonstelling organiseert. En dat doen ze dan ook, sinds mensenheugenis.

Maar wacht even, hoe zit dat dan met al die andere hondententoonstellingen in Nederland? Die worden allemaal georganiseerd 'onder de rechtsmacht' van de Raad van Beheer en moeten ook voldoen aan het Kynologisch Reglement. Verwarrend? Ja, maar alles heeft een historische achtergrond en reden, zo ook de organisatie van de kynologie in Nederland en de organisatie van de Winner rashondententoonstelling.

'Nimrod'

De laatste jaren van de 19de eeuw zijn heel productief als het om het organiseren van de landelijke kynologie en het opstellen van raspunten voor rashonden gaat. Zo wordt in 1874 The Kennel Club (Engeland), als eerste in een lange rij, opgericht; de Italiaanse Kennel Club volgt in 1882, American Kennel Club in 1884 en Deense Kennel Club in 1897.

Lang daarvoor echter, in 1872,

Op de tentoonstelling te Amsterdam, in 1874, verschijnen onder andere de volgende rassen:

- 7 grote Bandhonden (Mâtins)
- 1 Tijgerhond
- 5 gevlekte Deense Doggen
- 3 Spoorbrakken
- 4 Hazewindhonden
- 6 Engelse langhaarige schoothondjes
- 10 Fikhonden
- 2 Russische langhaarige Hazewindhonden
- 1 Chineesche Terrier
- 2 Waterspaniels

organiseert de afdeling Rotterdam van de 'Hollandsche Maatschappij van Landbouw' een tentoonstelling voor honden, in gebouw 'De Harmonie' te Rotterdam, waar de honden de ruimte moeten delen met een pluimvee tentoonstelling. In 1874 volgt een tweede tentoonstelling, nu georganiseerd door de afdeling Amsterdam, in het Paleis voor Volksvlijt aan het Frederiksplein. Dit zijn niet alleen de eerste hondententoonstellingen in Nederland, maar ook de eerste op het Europese vaste land!

Vanaf 1875 gaat een andere vereniging zich 'bemoeien' met hondententoonstellingen, namelijk de 'Nederlandsche Jagersvereniging Nimrod', opgericht in 1874. In eerste instantie behartigt men de belangen van jagers en hun jachthonden en voor die honden legt 'Nimrod' een stamboek aan. In 1875 houdt 'Nimrod' haar eerste tentoonstelling. Op die van 1886 leidt men een

Stamboek(houding): verzameling van gegevens behorende bij dieren met een stamboom.

'Cynophilia': letterlijk 'liefde voor de hond'.

Kynologie: letterlijk 'kennis van de hond'.

'Nimrod': figuur uit de bijbel, machthebber en jager.

Field trial: veldwedstrijd voor jachthonden.

F.C.I.: Fédération Cynologique Internationale, wereldomvattende kynologische organisatie, waarvan landelijke kennel clubs lid zijn.

fors verlies, maar in 1892 wordt een nieuwe poging gedaan en tot ver na de eeuwwisseling zal 'Nimrod' hondententoonstellingen blijven organiseren. In 1899 krijgt 'Nimrod' het predikaat 'Koninklijke'; men organiseert vrijwel jaarlijks veldwedstrijden voor jachthonden, door hen consequent field trials genoemd. Al in het jaar van haar oprichting geeft men 'Nimrod's Keurboek' uit, met daarin de raspunten van 43 rassen.

'Cynophilia'

Omdat 'Nimrod' zich te veel op de jachthonden en te weinig op de andere groepen – 'luxe honden' noemt men ze – zou toeleggen en omdat het organiseren van tentoonstellingen door 'Nimrod' een aantal jaren stopt, wordt op 1 april 1890 de 'Nederlandse Vereniging van Liefhebbers en Fokkers van Rashonden' opgericht. In juni 1890 voegt men 'Cynophilia' aan de naam toe en nog voor de eeuwwisseling wordt de naam 'Nederlandsche Kennelclub 'Cynophilia'. In 1952 komt ook hier 'Koninklijke' voor de naam en wordt de 'Vereniging van Liefhebbers en Fokkers van Rashonden' alias de Nederlandsche Kennelclub 'Cynophilia' omgedoopt in *Koninklijke Nederlandse Kennelclub 'Cynophilia'*.

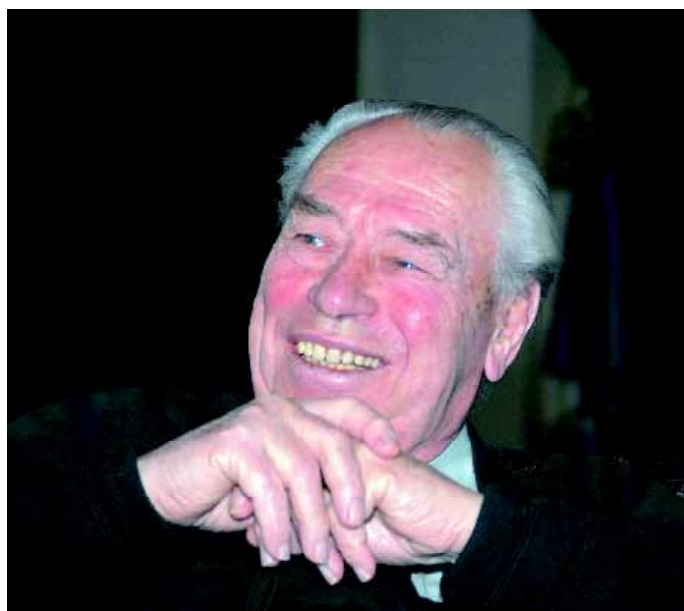
Wielierbaan

'Nimrod' is in eerste instantie niet zo gelukkig met de oprichting van 'Cynophilia', maar in een klein land als Nederland moet al snel worden samengewerkt; men dient immers maar één belang: de kynologie. 'Cynophilia' gaat voortvarend te

werk, want in september 1890 – nu 121 jaar geleden – organiseert zij haar eerste show, op de wielierbaan in Scheveningen. Het is een nationale tentoonstelling voor niet-jachthonden. De motor achter het geheel is de eerste voorzitter, Henri Graaf van Bylandt, die de totale kosten – toen ook al een heikel punt! - voor zijn rekening neemt. De eerste show trekt 295 inschrijvingen en de tweede meer dan 400. In de jaren tussen 1898 en 1909 krijgt samenwerking tussen 'Nimrod' en 'Cynophilia' vorm door het gezamenlijk organiseren van tentoonstellingen. In 1909 is dat de 28ste voor 'Nimrod' en de 24ste voor 'Cynophilia', laatstgenoemde met 675 inschrijvingen. Haar eerste tentoonstellingen organiseert 'Cynophilia' door het gehele land, onder andere in Breda, Groningen, Maastricht, Den Haag, Amsterdam en Nijmegen en daarmee wordt de basis gelegd van het moderne tentoonstellingswezen. De statuten van 'Cynophilia' schrijven o.a. voor: *het samenstellen van een raspuntenboek van zoveel mogelijk alle erkende hondenrassen met afbeeldingen*

• Pieter Rooijackers, allround veldwedstrijd keurmeester, is voorzitter van 'Cynophilia' van 1996-2005. In 1998 houdt hij een pleidooi voor behoud van de status quo. In 2002 ondertekent hij, namens 'Cynophilia', de intentieverklaring met de Raad van Beheer. (Foto: Marinus Nijhoff).

• Allrounder Martin van de Weijer, de man van 22 Winners! (Foto: Marinus Nijhoff).

van de meest volmaakte exemplaren van elk ras. De Graaf van Bylandt neemt deze Titanenarbeid op zich en aan hem danken we o.a. het *'Raspuntenboek van den meest bekende honderrassen'*, verschenen in 1894. (De volledige historie over de Graaf van Bylandt en zijn boeken is verschenen in ONZE HOND, augustus 2010.)

Wantrouwen en onbegrip

Na een buitengewone algemene ledenvergadering van 'Cynophilia', op 17 september 1896, richt een aantal bekende hondenfokkers en kynologen' weer een vereniging op: *de Kynologen-Vereeniging 'Nederland'*. 'Cynophilia' verliest hierdoor 30 gewone en 50 buitengewone leden. Uit de archieven blijkt dat er in het verenigingsleven niets nieuws onder de zon is: onenigheden, wantrouwen en onbegrip komen ook dan al voor. Het resultaat is dat er een periode is waarin drie verenigingen tentoonstellingen organiseren. (Men vindt dat dan eigenlijk te veel; nu hebben we er bijna twintig!). Kynologen-Vereeniging 'Nederland' organiseert haar eerste show in 1897, in Rotterdam, maar gaat al in 1906 ter ziele. In die periode beginnen ook de kennelregistratie, een centraal stamboek en het verlenen van kampioenschapsprijzen vorm te krijgen. Zoals gebruikelijk in de kynologie – waar niet? – wordt er eindeloos over deze onderwerpen gediscussieerd.

Raad van Beheer

In 1902 worden de kynologische kaarten opnieuw geschud en de drie hiervoor genoemde verenigingen bundelen de krachten en treffen een overeenkomst met de oprichting van een commissie, *'Raad van Beheer'* geheten. Deze commissie, later de *'Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland'*, kortweg de Raad, gaat zich bezighouden met de

- Winner 2010. De Dandie Dinmont Terrier 'Sunjoy's Satisfaction', eigendom van Laura Fandino, is Best in Show. Links keurmeester mevr. Ilona Onstenk-Schenk en achter haar Rony Doedijns, namens 'Cynophilia', de organisator van de show. (Foto: Alice van Kempen).

landelijke organisatie van de kynologie. Dat groeit in de loop der jaren uit tot de supervisie over alle andere hondententoonstellingen, het bijhouden van het stamboek, de benoeming van keurmeesters, behandeling van geschillen, enz. De commissie uit 1902 is uitgegroeid tot een bestuurlijk orgaan en is nu – sinds 2000 – een vereniging van verenigingen.

Winner

Bij de oprichting van de Raad van Beheer (1902) wordt bepaald dat 'Cynophilia' het recht krijgt om drie van de negen (later twaalf) bestuursleden in de Raad uit eigen gelederen aan te wijzen. Deze drie zitten daar zonder last of ruggespraak en zijn geen verantwoording aan 'Cynophilia' schuldig. Tijdens het democratiseringsproces, dat de Nederlandse kynologie zo'n tien jaar geleden heeft meegemaakt, zijn deze drie zetels voor 'Cynophilia' komen te vervallen. De titel Winner en daarmee de naam Winner tentoonstelling komen tot stand in 1926 en deze aantrekkelijke

reden om in te schrijven pakt het eerste jaar goed uit: men sluit af met een batig saldo. Dat dit niet altijd zo is, blijkt in 1950, als 'Cynophilia' er 62 shows heeft op zitten. Samen hebben die een tekort van 80.000 gulden opgeleverd. Die tekorten zijn bestreden door de contributie van de leden van 'Cynophilia' en vrijwillige giften. 'Cynophilia's 100ste show, in 1989, trekt 5.212 honden, een ongehoord hoog aantal in Europa. Er zijn zo'n 230 rassen ingeschreven, kortom de 'Winner' staat wereldwijd op de kaart.

Vanaf de 28ste Winner tot op de

1901: Nimmer werden in Holland, in één jaar, zoveel tentoonstellingen gegeven als in 1901. De eene was nauwelijks achter den rug of men had het programma voor de volgende reeds in huis en in het uitschrijven van tentoonstellingen was Cynophilia steeds vooraan.
Uit: L. Seegers, Hondenrassen (1912)

dag van vandaag is de Winner met Amsterdam verbonden. Eerst is de tentoonstelling in het Paleis voor Volksvlijt, dan in de 'oude RAI' en ten slotte, vanaf de jaren zestig, in de nieuwe RAI.

Wie 'Winner' zegt, zegt Martin van de Weijer. Hij is vanaf 1969 tot en met 1991 – 22 Amsterdam Winners – hét gezicht van deze tentoonstelling en zonder al zijn voorgangers en navolgers tekort te doen, moet zijn naam hier worden genoemd.

World Winner Dog Show 2002

Onder de tentoonstellingen in Nederland neemt de Winner altijd nog een aparte plaats in. Niet alleen door het aantal inschrijvingen, maar ook door het internationale karakter met veel buitenlandse bezoekers, door de te winnen titels, de ruime ambiance met een groot aanbod aan verkoopstands, een doorlopend afwisselend programma in de erering en het Hondendorp, om er maar eens een paar te noemen. En natuurlijk door de locatie: Amsterdam met al haar bezienswaardigheden.

In 1999, bij de 110de Winner, schreef ik: *Op de Winner is er voor de bezoeker gelegenheid om kennis te maken met de kynologie in al haar verschijningsvormen.* In dat jaar zijn er 5.107 inschrijvingen.

Een educatief moment vormt altijd de eindkeuring, waarbij de verschillende speakers alle rassen uitgebreid aan het publiek voorstellen. Promotie van de rashond, daar gaat het om. Een hoogtepunt voor de Winner organisatoren is 2002: de World Winner Dog Show, toegewezen door de F.C.I., vindt plaats van 5 t/m 7 juli. Jan Beeftink – bestuurslid van de Raad van Beheer – en Tine Honig – dan al 22 jaar werkzaam bij 'Cynophilia' – geven deze show, zoals ze dan zelf zeggen, handen en voeten, en 14.528 honden uit 53 verschil-

• De Best in Show op de Wereld Winner 2002: Int. Ch. 'Topscore Contradiction'. (Foto: Alice van Kempen).

lende landen zijn hun 'beloning'. De exposanten zullen zich deze bijzondere Winner ook herinneren als de eerste waarop er geen kwalificatiekaarten meer zijn, geen keurboeken, geen nummers op het beperkte aantal benches, kortom een cultuurschok. Maar er zijn wél 75 stands van rasverenigingen. De gevreesde chaos om een bench te bemachtigen blijft uit; Nederlandse exposanten brengen voor een groot deel nu zelf de behuizing mee. In het buitenland is dit al jaren gebruikelijk en gelukkig heeft de Winner het voorbeeld

gegeven hoe dit ook in Nederland vorm te geven.

Totaalpakket

De taken van 'Cynophilia' breiden zich uit; in 1953 komen de gedragen gehoorzaamheidstrainingen in zwang en wordt een gehoorzaamheidsdiploma voor honden ingesteld. Een initiatief dat in de loop van de tijd uitgroeit tot de diverse G&G cursussen zoals we die nu kennen. Plaatselijke en regionale kynologen clubs zijn degenen die de cursussen geven, voor de examens en de

keurmeesters is 'Cynophilia' verantwoordelijk. De hondensport breidt zich uit en ook de verschillende agility cursussen, flyball en de daaraan verbonden wedstrijden en opleidingen komen bij 'Cynophilia' terecht. Kortom, 'Cynophilia' heeft nu een totaalpakket hondensporten.

Hond van het Jaar Show

Behalve van de Winner tentoonstelling, is 'Cynophilia' ook één van de organisatoren en bedenker van de 'Hond van het Jaarshow', die jaarlijks in februari wordt gehouden. Inschrijven daarvoor kan niet; men – dat wil zeggen de hond – wordt uitgenodigd als aan een bepaald aantal tentoonstellingsresultaten is voldaan. De Hond van het Jaar Show kenmerkt zich door een zekere glamour; alle aandacht is besteed aan de ambiance, terwijl keurmeesters en exposanten er op hun paasbest uitzien. Inmiddels is sponsoring niet meer weg te denken uit de kynologie en de Hond van het Jaarshow wordt dan ook financieel gedragen door vier partners: 'Cynophilia', de Raad van Beheer, Eukanuba en – in 2012 voor het eerst – ONZE HOND.

Intentieverklaring

In de jaren negentig van de vorige eeuw wordt de kynologie overspoeld door een golf van democratie. De Raad van Beheer beleeft roerige tijden. Maar ook het afbouwen van de invloed die 'Cynophilia' in het bestuur van de Raad van Beheer heeft, is inzet van een conflict, dat zijn oorsprong vindt in de jaren negentig. Een deel van kynologisch Nederland ziet die invloed als een gebrek aan democratie en is van mening dat de historische rol die 'Cynophilia' in het bestuur van de Raad speelt geen legitimatie meer is voor voorrechten. Na een aantal roerige vergaderingen in beide

organisaties, geven de partijen in 2002 een intentieverklaring uit. Daarin belooft de Raad van Beheer zich niet op de terreinen van 'Cynophilia' te gaan begeven; met andere woorden activiteiten zoals de Winner, de Hond van het Jaar Show en hondensporten blijven bij 'Cynophilia'. Echter, aan het recht van 'Cynophilia' om drie bestuursleden in de Raad te mogen benoemen, komt een einde.

Zevenmijlslarzen

We zijn met zevenmijlslarzen door het ontstaan van de georganiseerde kynologie en de rol die 'Cynophilia' en de Winner tentoonstelling daarin spelen, gelopen. Er zijn nog duizenden details, feiten en feitjes onvermeld gebleven; ik heb, gezien de beperkte ruimte, slechts de ontstaansgeschiedenis en hoogtepunten kunnen aanstippen. Tot op de dag van vandaag is 'Cynophilia' een vereniging waarvan men niet zomaar lid kan worden. Men wordt gevraagd. Er is een ballotage en leden worden alleen toegelaten op grond van uitzonderlijke prestaties, als fokker, keurmeester, auteur of organi-

sator van alle hondensport disciplines. Het ledenaantal schommelt tussen de 120 en 140 leden. Het bestuur van 'Cynophilia' is momenteel aan het onderzoeken hoe zij de diverse hondensportactiviteiten in Nederland kan professionaliseren en nog meer draagvlak kan creëren bij de deelnemers aan deze sporten.

In 2010 is, op voorstel van een werkgroep ingesteld door de Raad van Beheer, een voorstel gedaan aan de bij de Raad van Beheer aangesloten verenigingen om de kynologische structuur in Nederland drastisch te wijzigen. 'Cynophilia' zou in dit voorstel buitenspel worden gezet, maar tijdens deze ALV is dit voorstel, door het kordate handelen van 'Cynophilia', niet behandeld. Daarmee was het van tafel voor verdere formele besluitvorming door deze vergadering. Een ruime meerderheid van de verenigingen steunt de Koninklijke Nederlandse Kennel Club 'Cynophilia' en geeft hiermee aan dat 'Cynophilia' zeker een belangrijke rol van betekenis speelt in de Nederlandse georganiseerde kynologie. ◀

♦ Agility, in goed Nederlands behendigheid, is een onderdeel van het takenpakket van 'Cynophilia'. (Foto: Ron Baltus).